

Slatinské vyhlásenie ochrancov životného prostredia

Za obranu našich domovov a prírodného dedičstva

Slatinka 22. apríla 2024

My, mimovládne organizácie, platformy Ekofórum, Klimatická koalícia, Špirála a Slovenský ochranársky snem a osobnosti ochrany životného prostredia vyhlasujeme:

Slovensko je naším domovom. Spoločne tu žijeme, pracujeme, oddychujeme a zažívame s našimi rodinami aj susedmi dobré aj horšie chvíle. A to bez ohľadu na to, koľko generácií našich predkov a kde presne vytvárali to, čo je dnes našou vlasťou. Ceníme si spoločné tradície a zvyky, našu históriu a rozmanitú kultúru. Všetkých nás spája láska k slovenskej prírode. Je obrazom nás samých, aj generácií tých, čo tu žili pred nami. Je naším spoločným dedičstvom, ktoré odovzdáme tým, čo prídu po nás. Je našou povinnosťou chrániť a zveľaďovať ho bez narušenia jeho hodnoty, rôznorodosti a jedinečnosti.

Dnes však žijeme v dobe, keď ochrana životného prostredia už nie je len o zachovaní jeho krásy. Čistý vzduch a voda, dostatok úrodnej pôdy či zdravých potravín nie sú samozrejmosťou v každom kúte Zeme. Zmena klímy sa už prejavuje aj u nás. Preto sa musíme spojiť a urobiť všetko pre to, aby naša krajina bola pripravená a odolná voči týmto nástrahám. Zdravé životné prostredie a príroda totiž znamená nielen dostatok zdrojov. Znamená zdravie, prosperitu a bezpečnosť.

Práve teraz musíme chrániť slovenskú prírodu bok po boku, bez ohľadu na politické presvedčenie, pôvod, vzdelanie a všetko ostatné, čo nás odlišuje jedného od druhých. Práve teraz musia prestať politici v parlamente aj vo vláde uprednostňovať svoj úzky prospech pred záujmami ľudí a prírody. Štátne inštitúcie ochrany životného prostredia musia opäť začať plniť svoje poslanie. Ministerstvo životného prostredia sa musí vrátiť späť k svojej základnej úlohe - chrániť životné prostredie. Bez partnerstva s obyvateľmi Slovenska to nepôjde. Jeho úlohou nesmie byť zamedzovať ľuďom účasť na rozhodovaní o tom, čo sa deje v ich chotároch a za ich domami. Nedá sa to robiť ani bez partnerstva s odborníkmi a odborničkami. Počas niekoľkých mesiacov fungovania novej vlády sme prišli o desiatky z nich bezdôvodným vyhadzovaním či preradovaním. Ich chýbajúce vedomosti a skúsenosti môžu viesť k nefunkčnosti dôležitých inštitúcií a obávame sa, že aj k nenapraviteľným škodám.

Mnohí z nás, ľudia z občianskej spoločnosti, ktorí sa roky venujeme buď ako dobrovoľníci alebo profesionálni zamestnanci skúmaniu a ochrane prírody, sme dnes označovaní za nepriateľov štátu. Sme pomenúvaní nadávkami, obviňovaní bez dôkazov, spochybňovaní v našej motivácii. Robia z nás terče. Združenia, v ktorých pôsobíme, sme pritom založili pre ochranu toho, čo si vážili a čo chránili naši otcovia a mamy.

Jedným zo symbolov občianskej snahy o ochranu našej krajiny je dedina Slatinka pod Poľanou, v srdci Slovenska. Jej história je plná jedinečných ľudských osudov aj prírodných krás, dnes chránených ako súčasť európsky významného prírodného dedičstva. Je symbolom odhodlania ľudí, ktorým záleží na našej krajine. Keby neúnavne, statočne a dlhodobo nebojovali za jej zachovanie a keby neexistovali zákony, ktoré zaručujú verejnosti zapájanie sa do posudzovania vplyvov na životné prostredie, dnes by sme sa nepozerali na domy a záhrady, krajinu, ktorá uživí ľudí a rodiny, ale stáli by sme na brehu zbytočnej priehrady. Slatinka by už bola zaplavená. A v ohrození je znova. Príbeh tohto kúska našej zeme je príbehom pre celé Slovensko. Ak vláda presadí zmeny, ktoré plánuje, komukoľvek z nás sa môže stať, že prideme o svoje domovy a nebudeme môcť zveľaďovať to, čo vytvorili a ochraňovali naši predkovia.

Preto tu a dnes na Deň Zeme vyhlasujeme, že neprestaneme chrániť slovenskú prírodu, krajinu, zdravie ľudí, ale aj naše vlastné spoločenstvo pred ničením a rozkladom, ktoré im hrozia. Zaväzujeme sa, že budeme spoločne chrániť prostredie, v ktorom žijeme, ale aj základy demokracie a občianskej spoločnosti. Budeme hovoriť nahlas a jasne o škodlivých činnostiach. Nepoľavíme v obrane nášho prírodného dedičstva. Nezlakneme sa klamstiev ani vyhrážok. Budeme žiadať kompetentné rozhodnutia a zodpovedný prístup od politikov. Budeme pevne stáť bok po boku a s podporou verejnosti súčasné hrozby zvládneme. Naše domovy a krajina za to stoja.

Podporujúce organizácie:

Asociácia detských lesných klubov na Slovensku
BROZ - ochránárske združenie
CEEV Živica
Centrum dobrovoľníctva, n.o.
Centrum environmentálnych aktivít
CEPTA
Cyklokoalícia
Cyklokuchyňa
eDeN v meste
Greenpeace Slovensko
INCIEN
Iniciatíva Bratislava otvorene
Iniciatíva My sme les
Iniciatíva Zvierací ombudsman
Inštitút ochrany prírody Banská Bystrica
Inštitút pre pasívne domy
Klíma ľa potrebuje
Lesoochránárske zoskupenie VLK
Nadácia Aevis
Nadácia Ekopolis

o. z. Chceme zdravú krajinu
o. z. Triblavina
Občianska cykloiniciatíva Banská Bystrica (OCIBB)
Občianska platforma Nie v našom meste
OZ Hrad-Slavín
OZ pre Dolinu
OZ Tatry, Liptovský Mikuláš
OZ ŽiTo v SÝPKE Moravské Lieskové
Pestrec
PRALES, o.z.
Pre Prírodu o. z.
Priatelia Zeme - SPZ
Priatelia Zeme-CEPA
Skutočne zdravá škola o.z.
Slovenská ornitologická spoločnosť/BirdLife Slovensko
Slovenský ochranársky snem
Slovenský zväz ochrancov prírody a krajiny, ZO č. 6
SOSNA o.z
Spoločnosť pre trvalo udržateľný život v SR
Tilia, o. z.
Ursia
VIA IURIS
Záchraná stanica a Ekocentrum Zázrivá
Za živé rieky
Združenie pre ochranu prírody - Machaon International
Združenie Slatinka
Zelená koalícia, Banská Bystrica
Znepokojené matky
ZO SZOPK Košice 2013

Podporujúce osobnosti:

Ing. Peter Zelenák, ochranár
Mgr. Katarína Hubová, teoretička umenia
akad. soch. Marián Huba, sochár
Ing. arch. Katarína Schlögllová, architektka
Ing. arch. Tomáš Schlögl, architekt
PhDr. Eva Ďurišová, knihovníčka
Ing. Andrej Zeman, fotograf
Ing. Iveta Niňajová, PhD., expertka na destinačný manažment a udržateľnosť v cestovnom
ruchu
RNDr. Oľga Zelmanová
Ing. Ján Zelman
PhDr. Ingrid Benešová, psychologička
Mgr. Daniela Fröhlichová, knihovníčka

Mgr. Andrej Barát, reportér

Ing. Juraj Vysoký

doc. RNDr. Marcel Uhrin, PhD., Ústav biologických a ekologických vied, Prírodovedecká fakulta UPJŠ Košice

doc. RNDr. Ladislav Miko, PhD. pôdny biológ, environmentalista

Ing. Dušan Bevilaqua, PhD., býv. riaditeľ správy NP Slovenský raj

RNDr. Ján Kadlečík, environmentalista

Mgr. Pavel Šremer, environmentalista

Sabina Barborjak

doc. Ing. arch. Henrich Pifko, PhD., architekt

Ing. Štefan Szabó, PhD.

Ing. Patricia Pavlovská, DPD., Škola permakultúry, PEAR (Permaculture Academy & Research)

Mgr. Vladimír Mokrání, ochranár

Ing. Milan Lichý (poslanec MsZ BB, poslanec BBSK)

Ing. Karol Fröhlich, DrSc. (Institute of Electrical Engineering, SAS)

Mgr. Richard Krivda, kameraman

Ing. Marián Jasík, PRALES, o.z.

Mgr. Tomáš Peciar, environmentalista, expert na cyklistickú dopravu

Ing. Peter Klučka, predseda ZO SZOPK č. 6

RNDr. Jozef Šibík, PhD., Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV

RNDr. Silvia Szabóová

Ing. Juraj Flamik, ochranár, Občianske spoločenstvo, o.z.

Mgr. Samo Smetana, hudobník

prof. Mgr. art. Juraj Nvota, režisér

Mgr. Jakub Cíbik, PhD., ESSENCE Slovakia

Mgr. Viktória Krajanová, PhD., Slovenské Národné múzeum - Prírodovedné múzeum v Bratislave

Mgr. Mária Šibíková, PhD., Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV

Marta Uhrinová, ochranárka

Andrej Mock, Ústav biologických a ekologických vied, Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach

Mgr. Zuzana Fialová, PhD., sociologička, PDCS o.z.

Ing. Ladislav Roller, PhD., zoológ

Ing. Martin Mikoláš, PhD., Katedra ekologie lesa, ČZU, Praha

Mgr. Rastislav Rybanič, PhD., environmentalista

Ing. Richard Hrivnák, DrSc., Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV v. v. i., Bratislava

RNDr. Barbora Šingliarová, PhD., Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV v. v. i., Bratislava

Mgr. Marek Šlenker, PhD., Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV v. v. i., Bratislava

Ing. Tomáš Olšovský, PhD., Ústav zoológie SAV

prof. RNDr. Mikuláš Huba, CSc., environmentálny geograf

RNDr. Dušan Karaska, ornitológ
Mgr. Andrej Čerňanský, PhD., Prírodovedecká fakulta UK Bratislava
Mgr. Daniel Jablonski, PhD., Prírodovedecká fakulta UK Bratislava
prof. PhDr. Alexandra Bitušíková, PhD., UMB Banská Bystrica
prof. RNDr. Ľubomír Kováč, CSc., Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach
Ing. arch. Zuzana Kierulfová, Createrra
MUDr. Peter Tatár, CSc., lekár, Občianske spoločenstvo o.z.
prof. RNDr. Vladimír Ira, CSc., environmentálny geograf
RNDr. Peter Ľuptáčik, PhD., Ústav biologických a ekologických vied, Prírodovedecká fakulta
UPJŠ v Košiciach
RNDr. Dušana Dokupilová, PhD., Prognostický ústav CSPV SAV
Mgr. MgA. Jaroslava Panáková, PhD., Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV, v. v. i.
RNDr. Matej Dudáš, PhD., botanik, Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach
prof. Ing. Dušan Gömöry, DrSc., Lesnícka fakulta, Technická univerzita vo Zvolene
Ing. Diana Krajmerová, PhD., Lesnícka fakulta, Technická univerzita vo Zvolene
Ing. Marek Svitok, PhD., Fakulta ekológie a environmentalistiky, Technická univerzita vo
BirZvolene
Ing. Ladislav Bíro, krajinný ekológ
Ing. Ján Topercer, CSc., nezávislý vedecký pracovník - ekológ, Martin-Priekopa
Ing. Katarína Šimončíčová, ochranárka
Zuzana Homolová, hudobníčka a výtvarníčka
Mgr. Iveta Škodová, PhD., Botanický ústav, Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV
Mgr. Marek Semelbauer, PhD., Ústav zoológie SAV, v.v.i.
Mgr. Ivana Daubnerová, PhD., Ústav zoológie SAV, v.v.i.
Mgr. Monika Janišová, Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV v. v. i., Bratislava
RNDr. Anton Krišfín, DrSc., Ústav ekológie lesa SAV, v.v.i., Zvolen
Mgr. Juraj Lieskovský, PhD., krajinný ekológ
RNDr. Milan Valachovič, DrSc., Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV v. v. i., Bratislava
prof. Ing. Peter Urban, PhD., Fakulta prírodných vied UMB v Banskej Bystrici
Ing. Jakub Melicher, Ústav krajinej ekológie SAV v.v.i.
doc. Ing. Tomáš Lepeška, PhD., Fakulta ekológie a environmentalistiky, Technická univerzita
vo Zvolene
doc. RNDr. Ingrid Turisová, PhD., Fakulta prírodných vied UMB v Banskej Bystrici
Mgr. Lenka Balážovičová, PhD., Fakulta prírodných vied UMB v Banskej Bystrici
prof. Ing. Erika Gömöryová, CSc., Lesnícka fakulta, Technická univerzita vo Zvolene
prof. Ing. Karol Ujházy, PhD., Technická univerzita vo Zvolene
RNDr. Alena Gajdošová, CSc., Ústav genetiky a biotechnológií rastlín CBRB SAV, Nitra
Ing. Andrej Raniak, PhD., Ústav krajinej ekológie SAV v.v.i.
prof. RNDr. Peter Bitušík, CSc., Fakulta prírodných vied UMB v Banskej Bystrici
doc. Peter Mikulíček, PhD., Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave
Ing. Beňadik Machciník

Mgr. Adriana Macková, učiteľka fyziky
Pavol Ziman, zakladajúci člen Slovenského ochranárskeho snemu
Ing. Fedor Gömöry DrSc., vedecký pracovník SAV
prof. RNDr. Mária Kozová, CSc., environmentalistka, krajinná ekoložička
Mgr. Janka Smatanová, Správa CHKO Strážovské vrchy
Ing. Jana Špulerová, PhD., Ústav krajinynej ekológie SAV v.v.i.
prof. RNDr. Vladimír Janiš, CSc., matematik, FPV UMB Banská Bystrica
Alexander Baranovič, Ústav zoológie SAV
RNDr. Ivona Kautmanová, PhD., Slovenské národné múzeum, Prírodovedné múzeum
Ing. Dagmar Štefunková, PhD., krajinná ekoložička
Mgr. Kristína Slovák Švolíková, PhD., Prírodovedecká fakulta UK v Bratislave
RNDr. Róbert Kanka, PhD., Ústav krajinynej ekológie SAV v.v.i.
Ing. Vladimíra Dekanová, PhD., ekoložička
doc. RNDr. Michal Baláž, PhD., Pedagogická fakulta KU v Ružomberku
Ing. Zuzana Hudeková, PhD., krajinnárka
Ing. Jana Pavlíková, ekoložička, Zvolenská Slatina
Ing. Svetlana Belova, Združenie pre ochranu prírody - Machaon International
Dr. Jozef Bednár, Združenie pre ochranu prírody - Machaon International
Bc. Olga Belova, Združenie pre ochranu prírody - Machaon International
Mgr. Olena Kachur, Združenie pre ochranu prírody - Machaon International
Jakub Antypenko, Združenie pre ochranu prírody - Machaon International
Ing. Benjamín Jarčuška, PhD., NHS., Ústav ekológie lesa SAV v.v.i., Zvolen
RNDr. Ľubica Krištofová, Spolok záhoráckych ochrancov prírodného a kultúrneho dedičstva
Senica
Ing. Erik Baláž, ochranár, filmár
Ing. Karol Kaliský, lesník, filmár, Iniciatíva My sme les
doc. RNDr. Tomáš Derka, PhD., hydrobiológ, Katedra ekológie Prírodovedeckej fakulty UK v
Bratislave
doc. RNDr. Miroslav Medveď, PhD., chemik, FPV UMB
doc. Mgr. Peter Manko, PhD., Katedra ekológie, FHPV, Prešovská univerzita v Prešove
MUDr. Juraj Mesík, analytik globálnych trendov a rizík
Mgr. Peter Kučera, PhD, fytocenológ
prof. Ing. Vladimír Kunca, PhD., Fakulta ekológie a environmentalistiky, Technická univerzita
vo Zvolene
prof. RNDr. Vladimír Kováč, CSc., ichtyológ
Erika Mészárosová, tajomníčka STUŽ/SR
Mgr. Jozef Ridzoň, ochranársky manažér
RNDr. Ivana Svitková, PhD., Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV v. v. i., Bratislava
Ing. arch. Elena Pätoprstá, OZ Nádej pre Sad Janka Kráľa
prof. Ing. Ladislav Hamerlík, PhD., ekológ, Ústav zoológie SAV, Fakulta prírodných vied UMB

Ing. Matej Repel, PhD., ornitológ, ochranár, riaditeľ, Slovenská ornitologická
spoločnosť/BirdLife Slovensko

Mgr. Barbora Števoce, PhD., Prírodovedecká fakulta UK v Bratislave

doc. Ing. Milan Novikmec, PhD., Fakulta ekológie a environmentalistiky, TU vo Zvolene

Ing. Monika Dobrodenková,

Ladislav Rovinský - ochranár - predseda OZ - SZOPK Košice 2013

Mgr. Pavol Littera, PhD. - ekológ, ochranár

doc. MUDr. Branislav Líška, CSc., vysokoškolský pedagóg